

HUSVÉT

IFJÚ ÉVEK

KERESZTREJTVÉNY:

(Bruckner József.)

(5 pont.)

1	2	3		4	5	6	7		8	9	10
11				■	12				■	13	
		■	14	15					16		■
17	18				■	■	19			20	
21			■	22		23	24			■	25
26		27			■	28		■	29	30	
31				■	32		■	33			
34			■	35	36			37		■	38
39		40			■	■	41		42		
		■	43			44	45				■
46	47			■	48				■	49	50
51											

Vizszintes: 1. Disztárgyakat készítenek belőle. 11. ...kus. 12. Hír. 13. Keresztyén ifjak egyesülete. 14. Afrikai tartomány. 17. Zónában. 19. Lélek (latinul). 21. Távirat „ő”. 22. Fogót. 25. Német praep. 26. Francia város (egy betűhiány). 28. Igekötő. 29. Ilyen leves is van. 31. Dicsőít. 32. Képző. 34. Nem tegnap. 35. Figyelmese. 38. Állatkert. 39. Németül próba. 41. Praeparál. 43. Szónoklattan. 46. Táncmulatság (betűk keverve). 48. Női név (ékezet föl.). 49. Rá. 51. Csongrád székhelye.

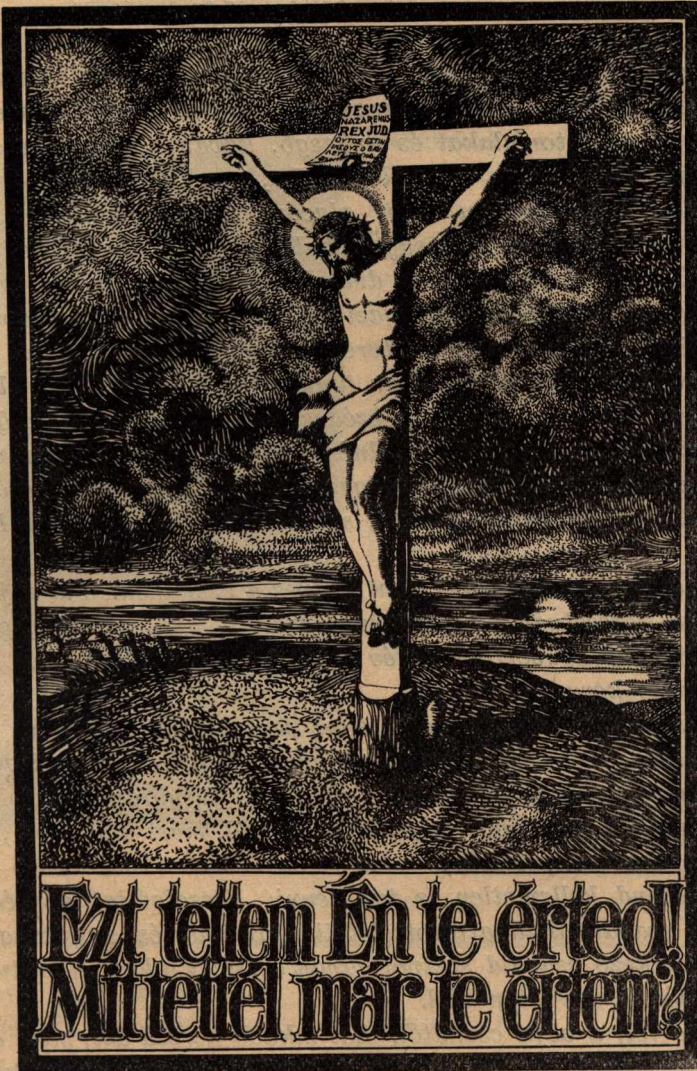
Függőleges: 1. Az újkorban 1896-ban volt. 2. Ford.: Rangjelző. 3. Németül jég + B. 4.

Gyümölcs (utolsó betű H). 5. Mert (latinul). 6. Németül hivatal (fonétikusan és ford.) 7. Francia város (IS = E). 8. Eredetei. 9. Mutatószó. 10. Fertőzésnél alkalmazzák. 15. Zeneiskolába. 16. Színpadi ellenszenves alakok. 18. Itt mutatta be Liszt Wagner operáit. (w = v). 20. Nem tegező. 23. Felfogása. 24. Shakespearei király. 27. Énekhang. 30. Vissz.: rag. 36. Tőke. 37. Olasz folyó (betűi kev.). 40. Ford.: spanyol folyó. 42. ...ara; olasz város. 44. Szájjal (latinul). 45. R. N. S. 47. Hőemelkedés. (mássalhangzó). 50. ... ipso.

IFJÚ ÉVEK

BUDAPEST, 1937. MÁRCIUS.

XV. ÉVFOLYAM 7. SZÁM.

*Jézus fénye lelkemnek,
Ki üdvömrre jöttél,
Menedéke éltemnek,
Ki értem szenvedtél:
Mély hálára ébreszt fel
A te nagy kegyelmed,
Amit teljes lélekkel
Szívem szerint zengek.*

*Uram immár jól tudom,
Hol van örök élted,
Tudom, kire bízhatom.
Magamat végképpen.
Ha a pokol kapui
Mind ellenem kelnek;
Jézus te fogsz nyújtani
Örök segedelmet.*

BÖJTI CSEND

Máté ev. 8:26. „... és lön nagy csendesség ...”

Igazad van. A keresztyénség nem a remeték vallása. Nem a hangtalan elvonulások szemlélődése. Nem szótlanságra született. Ahol igazán eleven tud lenni, ott áttöri a kolostorfalakat és nyüzsgő, kavargó életet keres, mert szolgálni akar. Keresztelő János, — az előhírnöke, — „kiáltó szó” volt a pusztában. Jézus ott működött Jeruzsálem zajos piacán. S a tanítványok „a háztetőkről, kiáltva adják tovább, amit fülbesúgva hallanak”. A keresztyén templomokat harangzúgásról és glóriás, hosszannás, diadalmasan feltörő éneklésről ismerik meg.

És mégis a keresztyénség az igazi csend vallása. Nem tudott senki sohasem olyan királyi, fenséges csendet teremteni maga körül, mint tudott Jézus a pusztában. Nem tudnak sehol olyan ünnepi, áhítatos csendet ülni, mint a mi templomainkban. És nincs olyan beszédes, sokatmondóan döntő csend, mint a mi nagyapénteki csendünk, mikor elnémulnak a harangok és úgy beszélnek a kereszt áldozatáról. Mi kaptuk az igazi csendes órák nagy ajándékát.

Mert a csendhez békesség kell, s nincs békesség, csak a Krisztus ajándékából...

És igazad van. A mi életünk nem kedvez a csendnek. Túl zajos az életünk, és túl kiabáló a keresztyén nyugati zürzavara. A gyárszirenák, gőzkalapácsok, robbanó motorok, gépfegyverropogás és jazz-muzsika korában lehet, és nem fölösleges böjti csendet keresni?

És mégis erre a böjti csendre lenne szükségünk. Mert az életünknek ez az „imponáló zaja” csak a bizonytalanságunkat és a lelkifurdalásainkat kendőzi. „Éjjél alatt járjuk az erdőt, vacog a fogunk és fütyörészünk.” Nem bírjuk a csendet; úgy érezzük, legalább fütyörészünk kell, mert különben „jó Csönd herceg nagyot lépne és eltiporna”.

Mert a csend kellemetlen is tud lenni. Kiszolgáltat és védtelenné tesz. Felemeli benne szavát elhallgattatott lelkiismeretünk és nagytakarításba kezd. Tiltakozó és védekező szavaid szétporladnak a csend falán. Nem tudsz elrejtőzni saját magad elől és az Isten elől.

És mégse félj a böjti csendtől. Sőt inkább keresd azt, mert a böjt csendje tisztít. Az Isten egészen közel jön benne hozzád. A békesség csendje elömlik egész bensődön és sugárzik rólad. És a tiszta lélek, az Istennel megbékélt bűnös lelki csendje, — hidd el, — többet ér mindennél, amit ez a zajos világ adhat!...

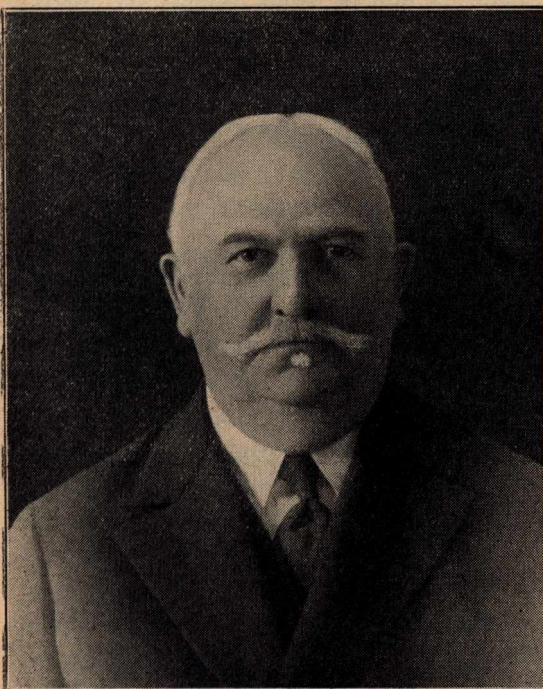
Dezséry László

Bibliismerő olvasóinkat megkérdezzük: tudják-e, melyik szentírási vers fejezi ki röviden azt a gondolatot, amely Nyíró Józsefnek

ebben a számunkban közölt elbeszéléséhez az indítást adta. E kérdésre felelőket (határidő: április 15) képességünk szerint jutalmazzuk.

Geduly Henrik

Nagy gyásza van evangélikus egyházunknak: legidősebb püspöke halt meg Nyiregyházán február 18-án, hosz-

szú szenvedés után. Már régóta betegeskedett, hatalmas szervezetét meg-

örölte a kór, s visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

A hajdan nagy tiszai kerületnek volt huszonhat éven át vezére. A nagy kerület választotta, s most trianoni egyházunk legkisebb kerületének híveivel együtt gyászolnak a határokon túl azok, kik őt ismerték. Ott a Felvidéken, Zólyomban kezdte pályáját, ott is sokan ismerik még. Kerületét igyekezett a nagy válságon átmenteni: így az eperjesi jogakadémiát és tanítóképző intézetet Miskolcra helyezte; azonban új alkotások is hirdetik nevét: Nyiregyházán leánygimnáziumot létesített. Hogy kiváló szónok és író volt, talán nem is kell külön kiemelni, hiszen ezt méltányolta a kerület, mikor megválasztotta.

Az Ifjú Évek olvasói is csatlakoznak a gyászolókhöz, s kegyelettel emlékeznek az egyetemes egyház és a zsinat elhúnyt lelkészelnökére. Az Úr kegyelme adjon megfáradt testének pihenést, híveinek szeretete zárja szívébe emlékét!

MORBUS SABBATICUS. VASÁRNAPI BETEGSÉG.

Régi betegség ez nagyon. Mint maga az emberiség. Fertőző és nem egyszer halálos. Maga a betegség rövid lefolyású, de gyakran visszatér. Szombaton még semmi baj. Vasárnap reggel már panaszodik az illető. Nem jól érzi magát, feje fáj, hideg rázza, vagy egy kis gyógyását kell tennie. Délben már kitűnően ízlik az ünnepi ebéd. Délután folytatódik a gyógyulás, estére már semmi baj s hétfőn már nyoma sincs a betegségnek.

Vasárnapi betegség! Igazi néven: Te m p l o m k e r ü l é s . A Harangszóből

LUTHER ÍRJA:

„A türelem a legjobb erény, amelyet a Szentírás is dicsér. Azért, ha Isten enned ad, egyél, ha bűntöt rendel, tűrj. Ha dicsőséget ad, fogadd el; ha szegényt, kárt és gyalázatot, hordozd türelmesen. Ha fogságba vet, szenvedd el; hogyha hív, kövessed; ha ismét megáláz, ne panaszkodj miatta.”

Mit szól hozzám a Biblia?

Mi történt?

A szovjet vörös fenevadját úgy látszik, szüntelenül vérrel kell itatni. A gyilkosok most egymás ellen törnek. S most azok kerülnek a vesztőhelyre, akik nemrégén még élet és halál korlátlan urai voltak. Sztalin, a vörös cár, könyörtelenül eltapsa azokat, akik szembefordulnak vele.

Mit mond a világ?

A keresztyén kultúrállamok lakossága csak elborzadva fordulhat az orosz rémségek felé és azok felé, akik ezeket az állapotokat dicsőítik.

Van azonban a szovjet forrongásában minden borzalom túl valami vigasztaló mozzanat is a mi számunkra:

Mit szól hozzám a Biblia?

„Minden ország, amely magával meghasonlik, elpusztul. És ház a házzal ha meghasonlik, leomlik. És a sátán is, ha ő magával meghasonlik, mimódon állhat meg az ő országa?”

(Lukács 11:17—18.)

—o—

Hihetetlen arányú fegyverkezésekről olvashatunk az újságokban. Anglia 7000 millió pengőt fordít fegyverkezésre. Németország költségvetésének összes kiadásai 19 milliárd márkára, a hadi kiadások 13 milliárd márkára rúgnak. Az Egyesült Államok lakossága a múlt évben egyházi célokra háromnegyed, hadi célokra másfél milliárd dollárt fordított.

Soha nem volt még a világban olyan nagy nyomorúság, mint mostanában. 30 millió a munkanélküliek száma. Évenként kb. 3 millió ember hal éhen, vagy követ el öngyilkosságot a nyomor miatt. Mi hát az oka annak, hogy a nyomorúság ellenére is óriási összegeket tudnak beleölni céltalanul és haszontalanul a fegyverkezésekbe?

Pál apostol elárulja az igazi okot:

„Lábaik gyorsak a vérontásra. Útjaikon romlás és nyomorúság van. És a békeességnek útját nem ismerik. Nincs isteni félelem az ő szemök előtt.”

(Róm. 3:15—18.)

—o—

Sziám 3 millió értékű hadipülögeket rendelt egy amerikai fegyvergyárban. A gépek nagyjából bombavetőek.

A keresztyénséget még nem fogadta be Sziám, de az európai „kultúra” — bombavetőek alakjában — íme már eljutott Sziámra is. Szegény Sziám!

„Ügyelj a feddhetetlenre, nézd a becsületest, mert a jövő a béke emberé.”

(Zsolt. 37:37.)

—o—

A főváros vezetősége 200 ezer jómódú embertől levél útján kért adományokat a koldusok számára. Eddig csak 100 ezer levélre érkezett válasz, s ezek közül 25 ezer megtagadta az adományt.

Ha valaki kilop 2 fillért a vak koldus kalapjából, a törvény megbünteti és a társadalom megvetése sújtja. A biblia szerint éppen ilyen bűn az is, ha valaki megtagad 2 fillért a koldustól.

„Aki azért tudna jót cselekedni és nem cselekszik, bűne az annak.”

(Jakab 4:17.)

—o—

Egy Bangha Béla nevű jezsuita cikket írt a Magyar Szemle c. folyóiratba a keresztyén unióról. Kívánatosnak tartja a keresztyén felekezetek egyesülését az istentelenség ellen.

Egyesülről nehezen lehet szó, mert hitbeli meggyőződésből egyik fél sem hajlandó engedni. De a keresztyén összefogást meg lehetne valósítani, ha mindig szem előtt tartanánk az Ige üzenetét:

„Nekünk egy Istenünk van, az Atya, akitől van a mindenség, mi is őbenne; és egy Urunk, a Jézus Krisztus, aki által van a mindenség, mi is ő általa.”

(I. Kor. 8:6.)

K. A.

Nyirő József

Az erdélyi magyar irodalom egyik legkiválóbb alakja. Négy novelláskötete (Jézusfaragó ember, Kópjafák, Székelyek, Havasok könyve) és négy regénye (Sibói bölény, Isten igájában, Az én népem, Uz Bence) nagy és méltán megérdemelt elismerést aratott. Most választotta tagjává a Kisfaludy Társaság.

Minden művében a Hargita két oldalán lakó, idegen néptengertől körülcsapkodott székelység ábrázolója. Ezeket a nehéz sorsban küzködő, de önmagukat nem hagyó, tréfát szerető embereket állítja eléink megismertetve bennünket az erdélyi bércek gyantaillatos renga-tegeinek életével. A *Sibói bölényben* Wesselényi Miklós életének tragédiáját ábrázolja. Második regénye, az *Isten igájában* a székely falu háború előtti és háború alatti életének bemutatása mellett szinte önéletrajz, az író lelki küzdelmének, vergődéseinek lefolyása. A hőse végül is otthagyja a hajlamaival ellenkező katolikus papi pályát s visszamenekül a földhöz. Az *én népem* című könyvében az elszakított magyarság problémáját veti fel a kitűnő író. Érezzük, hogy hangfogót tesz szavaira, mikor megrajzolja, hogy milyen szenvedéseken és megaláztatásokon kell keresztülmenniük azoknak, akiknek a kisebbségi magyar sorsát kell hordozniuk. De talán mégis legmagasabbra emelkedett Nyirő elbeszélő művészete, mikor az *Uz Bencé*-ben a jég hátán is megélő, havasi vadorzó, ravasz székelynek az alakját megformálta. A regényt egyik bírálója prózában írt éposznak nevezi.

Külön meg kell említenünk Nyirő rendkívüli természetszeretetét s azt a

ritka képességét, amellyel a természet lelkét tudja rajzolni. Könyvei tele vannak a legszebb természetleírásokkal.

Nyelvén érzik az eredeti székely beszéd minden zamata. Nem esik túlzásba, nem székelyeskedő, az erdélyi szókinccset olyan művésziiesen szövi bele a regény nyelvébe, hogy a magyarországi olvasó is megérti és élvezi.

Nagy örömünkre szolgál, hogy legújabb könyvéből az Erdélyi Szépművészek szíves engedelmével közölhetünk egy jellemző részletet.

Husvétí ének

*Uram, örök, szent, törvényed szerint
Szívünk először víg tavaszt zenél.
Tavasza nyár jön, nyárra ősz s a tél
Fehér havával elmúlásra int...*

*Uram, örök, szent törvényed szerint
Dalolunk olykor... Sokszor könnyezünk,
Bízunk, remélünk, lankad a hitünk:
Így peregnek le lassan éveink...*

*Tavaszi rügyből szirmot nyit a nyár,
Az őszi föld az érett magra vár,
A kis csírából bimbó lesz megint —*

*És megtanuljuk: nincs örök múltás,
S ha van is halál: van feltámadás —
A Te örök, szent törvényed szerint...*

Miszlai István

Vihar

Írta: Nyíró József.

Hirtelen elszédül minden és mozdulatlaná lesz.

A havas készül a viharra.

A hegyek megdermednek, gerincük feldudorodik, a szakadékok szemlátomást tágnak.

A fák megvetik lábukat, ágaik görcsösen egymásba fonódnak.

A füvek még jobban a földbe kapaszkodnak.

A kemény cserfák odaszólnak egymásnak: Az Isten legyen velünk!

A vadméhek, bogarak fejvesztetten menekülnek.

A megbolydult hangyák mentik, ami menthető.

Az egerek ki- és befutnak lyukaikon és egymást szídják.

A vakond megtapogatja, hogy elég szilárd-e fölötté a föld?

A halak az iszapba süllyednek.

Az anyamadár ijedten huzigálja csőrével kicsinyei fölé a faleveleket.

A mezőről hazafutó elkésett magyarótyúk minden pillanatban megáll és sírni kezd.

A bagoly morcosan szídjá a fákat: Miért nem költöttetek fel!... Most ki vezet haza?

A seregélyek izgatottan csárognak, mint a cigányok.

A nyulak holtta tétetik magukat.

Az őzek azt sem tudják, hová legyennek.

A mókus saját farkával kötözi magát a faághoz és szédülve eltakarja szemét.

A róka kárörvendve kiszimatol zezugos lyukából: Lesz itt világ mindjárt.

A farkas ledobja nehéz zsákmányát és úgy menekül.

Az anyamedve összeszi kicsinyei kezét: Imádkozzatok szépen, hogy a jó Isten fordítsa el tőlünk haragját.

A csorda dübörögve száguld le a hegyoldalon. Szarvak csattognak, vér futja alá a szemeket és tompán bögve gázolja a bokrokat. Nincs hatalom, mely meg bírná állítani. Csak a kormos fehér bika nem mozdul a tetőn. Szembe mered a készülő viharral, kurta bömböléssel rázza szarvait és a véres indulattól arasznyit süllyed a földbe. A pásztor nem meri bántani és rekedten, idétlenül a csorda után futva elkalimpál mellette.

Hideg szél lehel át az erdőn. Épen csak megmozdítja, nyugtalanítja a faleveleket. A felhők futása megáll. Aztán csend. Rettentő csend. Egy pillanatig. Mindössze annyi ideig, míg a haragvó Isten végignéz a világ fölött. Háta mögött a veszedelem és vak, baljós, villám-talan moraj.

A gombák kalapjukat jó erősen a fejükbe húzzák.

Az odukból ijedten lesnek ki a kísértek.

Csak a kövek bíznak magukban.

Hirtelen nagyot dördül, mintha az Isten ökle zuhant volna rá a legmagasabb szikla fejére.

— Jól bévágá Szent Péter a kaput!
— mondja a székely, ki szénát hoz le

a magasból két remegő, rongyos tehénnel.

Alig ér le azonban az aljba, a súlyos felhők ráomlanak a havasra. A hegyek eltűnnek, mintha elsodorták volna. Vak, nyugtalan, pusztító éjtszaka lesz.

A szél előrohan.

A sziklák jajgatni kezdenek, az oduk fütyülnek, a fák egymást csapkodják.

A sas, mely a veszedelem szépségétől megigézve élvezte a vihar készülődését, háromszor próbál felválni a magasba, de a vihar háromszor csapja vissza a földre.

Villám cikázik végig az égen és a fényénél látni lehet, hogy a szénás szekér feldőlt, gazdája pedig átkozódva rázza fel a háromágú vasvillát az égre.

A sas borzadva fordítja félre a fejét:
Megint az ember miatt!

Minden baj a világon az ember miatt van. Jól tudja.

Gyors, szaggatott csattanások rázzák meg a mindenséget, mintha Isten szólott volna:

— Hát ezért teremtettelek... Rajta!

És felbödül a vihar. Megzendül az ég, megrendül a föld. Sűrű villámok járnak keresztül-kasul és szüntelen a dörgés. Az eső omlik. Lélekzetet se vesz a vihar, csak ontja a tüzet, vizet, tarol, zúz, füstöt, nyög és sivít. Recseg, ropog a föld, mintha fellázadt holtak vernék a halál koponyáját az örök éjtszakában. Sudármagas fenyőszálak fordulnak ki tősvestől, vagy a lábukon törnek darabokra, becsapó villámtól lángralobbannak és szurokszagú fenyőktől piros lesz a vihar hasa. Az égő erdőre vörös vízfonalak hullanak a kínosra torzult, szörnyalakú felhőkből, mint a vér, mintha a magánosan a tetőn rekedt bika az

ördög belét ontotta volna ki és ez most ráröhögné szennyes lelkét a világra.

Szenved és retteg minden élő.

A medveanya reszketve kiáltja ki a komor, szörnyű világba:

Uram irgalmazz nekünk!

Mennybéli Atyaisten!

Megváltó Fiúisten!

Szentlélek Ūristen!...

Kicsinyei hozzásimulva nyögik:

Irgalmazz minékünk!

Az apamedve lemondóan legyint és magába mélyül, mintha a végrendeletén gondolkodnék.

Nincs kegyelem, nincs megállás, és reménység semmi. Szüntelen és kifogyhatatlan a vihar.

Rettenetes, mikor az élettelenek élni kezdenek. A megszaggatott föld omlik, kövek robajlanak le a szakadékokba, szennyes vizek zúgnak, a rejtekről felragadott állatkák feje szétloccsan a fatörzseken, a szél a fészkestől felragadott madárfiókákat a felhők közé vágja.

Tombol, rombol az égiháború és nincs határa és nincs idő és nincs gondolat és nincsen világ és nincs semmi, csak bénult félelem, rettegés, halálvárás, tobzó sötétség, mintha a semmi megőrült volna.

A farkas megöszül a borzalomtól, majd dühében kivicsorítja a fogait:
Az ember miatt van! Az ember miatt!

A hiúz fogaival is kapaszkodik az ágba, csak hogy megmaradjon. A sas némán ráhorgasztja fejét a pusztuló világra:

Ha meg kell halnunk, haljunk meg férfiasan, büszkén!

Hiábavaló minden. Akkora a vihar dühe, hogy még az elköltözött lélek is

visszahull az égből. Elviselhetetlen ez a szörnyűség. Minden élő felfohászkozik, könyörög a maga nyelvén:

Fáradj ki vihar, könyörülj Isten!

A vérszomjas ragadozók földhöz vert homlokkal fogadkoznak:

Nem, nem soha többé!

De még sötétebb, még borzasztóbb az örök harag napja.

Csak egy kis világosságot! — szomjuhozza minden.

Legalább annyit, amennyit egy bogárka szeme elnyelni képes. Csak egy kicsi reménységet, hogy vége lesz e rettenetnek! Reménységet, ha csak addig tart is, míg a halott tátott száját kivilágítja a villámfény.

Az általános kétségbeesésben csak a földhöz nyomott, remegő, finom, kicsi özek nyugodtak és — ki hitte volna — nem magukat, hanem ezt a nyomorult világot siratják.

De mi az a pár könnycsepp a víz-zuhatok közt, melyek szennyes áradattá növe tombolnak és háznagyságú sziklákat görgetnek.

Már-már beletompul minden elkerülhetetlen végzetébe és kábultan már-már belenyugszik, mikor a vihar utolsó dühkitörése még rettentőbbé fokozódik és mégegyszer egymáshoz veri a hegyek fejét. Recseg-ropog az egész föld eresztékeiben. Már nem bírhatja sokáig. Bódultan szédül és vész el a végtelen sötétségben. Csak ez a sötétség ne volna, mely semmivé süllyeszt mindent, mint ha minden fény elpusztult volna, minden szem lezárult volna, és nincs többé semmi, ami újra bevilágítsa a mindenséget. Önmagát se látja semmi és csak a rettegésünkből tudjuk, hogy még vagyunk és a folyton cikázó villámok

tartanak életben, melyek sűrűn átszövik az eget. Olyanok, mint felrobbant aranykigyók, melyek tüzet sziszegnek rá a világra.

Ez már a vég, de hát mindegy. Úgyis már csak élettelen, pusztá testeket kínozza a vihar. Mindössze pár pillanat és minden megsemmisül...

És ekkor jön a szabadulás. Váratlanul, mikor már alig volt, aki higgyen benne. Még egy utolsót csattan és a vihar ahogy jött, olyan gyorsan el is vonul. Az égő erdő-részlet még egyszer fellobban, aztán kialszik...

Lassan derengeni kezd. Beteg, szürke kis világosság támad, de végre világosság, mely alig észrevehetően erősödik. Minden megkönnyebbülten sóhajt fel:

Fény, világosság, újra élet!

Elsőnek a tetőn a furcsa tejszínű ködlésben hatalmassá nőtt bika tetszik fel, ahogy leszegett fővel mozdulatlanul áll, míg a terhes felhők zúgva elmorajlanak fölötte. Aztán lassan felemeli fejét és a felhők után néz, de csak vilámoctól véres hátuk látszik, ahogy a láthatár mögé torlódnak folyton gyengülő, de szüntelen dörgés közben, míg az is lassan elhal és a világ végre megnyugszik.

Nem mer azonban semmi mozdulni, csak a bika rázza meg bömbölve vizes szarvait és körülnéz a tájon.

Csend, némaság. Hiába süt ki újra a nap.

Először a barna medve lép ki a barlangjából. Vésztjósló, haragos. Látszik rajta, hogy nagy elhatározás támadt benne és az Isten legyen irgalmas annak, ki ma vele találkozik.

Az ember miatt volt — dörmögi maga elé.

Az ember miatt, ki felrázta vasvilláját az égre a feldőlt szénásszekér miatt.

Most leszámol vele a rettegésért, veszedelemért, mit a havasra hozott. Nem lesz addig békesség az erdőknek, míg ember fertőzi meg. Amerre megy, megrendülve látja a pusztulást. A hegyek már csak sírhalmok a világ fölött.

A víztől csurgó sziklák agyonverve fekszenek, mint meztelen óriások, kiken még rajta van a halálverejték. Elalélt minden.

Ezek a megkínzott fák talán már nem is élnek. Töröttek, tiprottan, csonkán merednek fel a törzsek, vagy tövestől kitépve messzi dobva hevernek szét-szórta és egész erdőrészeket égetett fel vagy tarolt le a vihar. Még azok is földig csüngő ágakkal erőtlenül egymásra borulva hallgatnak, melyeket megkímélt az Isten ítélete.

A füvek, virágok vízbe, iszapba fulladtak. Az eper merő véres seb, a hangyák földönfutó koldusokká lettek és zűrzavar az egész havas. A villámok korma bemocskolt mindent.

Megölt, ázott állatok düledt szemei ijeszten lépten-nyomon. Holt madárkák fekszenek hanyatt és hidegre dermedt, vékony cérna-lábacskaikat meresztik az ég felé. Megrendítő, ahogy tollát tépve futkos a rigó a bokrok közt és félőrülten kiáltoz:

Nem láttátok a gyermekeimet?

A medve fogcsikorgatva megy tovább.

Az ember miatt! ... No megállj! ...

A halak még most is némák és hidegek az ijedségtől, mint a háromnapos halott. A rákok, ezek az őslények, alig

bírnák vonszolni kövektől összevert, dagadt ollóikat.

A szerencsétlen kicsi gombák is kitört nyakkal hevernek, mintha a szél fejestől elfújta volna kalapjukat.

— *No megállj ember!*

Szinte kővé mered azonban a medve, mikor kilép az utolsó bokrok közül és látja, hogy hült helye van embernek, szekérnek. Csak a letaszított, ázott széna hever az útmarton.

Megmenekült — lihegi sötéten.

Nem akarja elhinni, hogy mégis megmenekült az ember. Bután pislog a távolba, hol még nyúlánk, fehér ködök állnak a szakadékok fölött.

Összeráncolt homlokkal dörgi:

Nincs igazság a földön.

És mérgesen visszafordul.

Az őzek ép akkor jöttek elő szerényen a bokrok sátra alól, mintha szégyelnék, hogy életben maradtak. A hangyák újra építeni kezdik összerombolt palotáikat. A magyarótyúk odakottyant valakinek: Hiába. Élni kell, komám-asszony! — és visszafut a mezőre. A levegő ismét zengeni kezd a méhektől, bogaraktól. A nyúl a vizes hátát szárítja a napon. A róka oldalt pillant és mohón ráugrik az első állathullára. A farkas előóvakodik és új ölésre feszíti izmait. A hiúz ragyogó bundában újra kifekszik leshelyére, a faágra. A bika a tetőn megadással lehajtja fejét és békésen legelni kezd. A medvében fel-forr az indulat, az undor és sötéten, megvetéssel, káromkodva tántorog vissza barlangjába.

Az élet újra megindul.

A sas sietve felnyilall a magasba és megkezdi őrállítását a világ fölött.

Kikelet

A ködök ma elasznak,
Fut a tél agara.
Ide ért a tavasznak
Aranyár sugara.

Bevakítja a parkot,
Síma tó tükörét,
Beszaladja a partot, —
S tüzet ejt le mögéd.

Ez a szikra beoltja
Az alélt ligetet.
S szíved égve sikoltja:
Kikelet! Kikelet!

Szemed ámul a zöldön,
Mít elédbe terít:
Fedi fű-selyemöltöny
A rögök sebeit.

Utad ős faszoroknak
Fövenyén kanyarog,
Muzsikálva csorognak
Csobogó patakok.

Mosakodni fehérre
Ruca-had bevez,
Be a kék, hűvös érre —:
Kikelet vize ez!

Haja rőt, szeme villan
Remegőn, okoson,
Megíjed, tovaillan —:
Pici mókus oson.

Kivirulnak a sárga
Bokorág rügyei.
Madarát a madárka
Figyelőn ügyeli.

Belecsattog a csendbe
Dala mint csatadal,
S ütemét veri csengve:
Diadal! Diadal!

A tied csak az álma,
Tavasze a levés:
Szirom, édeni pálma,
Mosoly és ölelés. —

Nosza fuss a tavaszba,
— Ne soká halogasd —
Enyelegve, marasztva
Hamar így csalogasd:

Jer, ölelj, üde nemtő,
Gyönyörű kikelet:
Te ma itt a Teremtő
Mosolyát — neveted!

Solt László

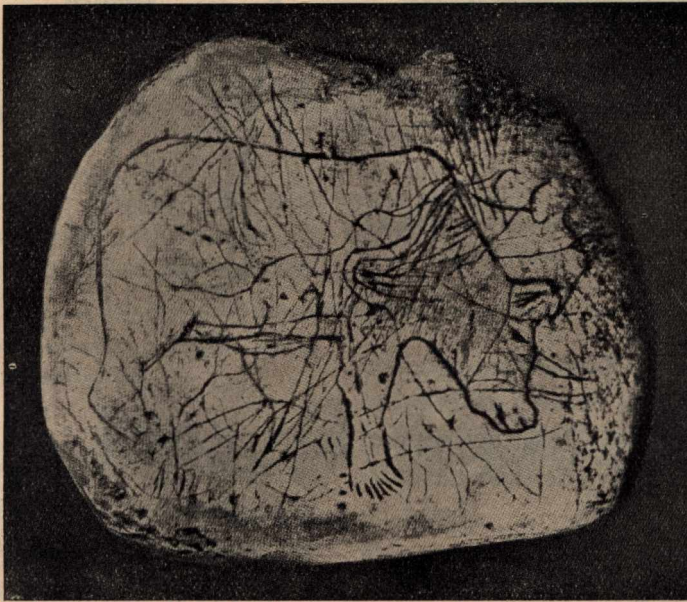
Emmaus felé.

Rajzolóművészek az őskorban

Az őskori leletekben igen sok ősszerű állatnak a csontját találták meg a kutatók s ebből következtek arra, hogy milyen lehetett a diluviummal egyidőre eső régi korszak állatvilága. Ezek a leletek azonban nem adnak feleletet arra a kérdésre, hogy miként látta az ősember ezt az állatvilágot, mit figyelt meg rajta, ha egyáltalán figyelte. A tudósok

kel veri agyon az alatta elhaladó állatot, ezekre a kérdésekre azokból a rajzokból hanem fegyvereket, nyílat, dárdát s egyéb kőfegyvereket készít magának. Ezekkel felszerelve kimerészkedik a rét-ségekre és becserkézi zsákmányát.

Ha az itt mellékelt képeket megnézzük, azt látjuk, hogy ez az ősember igen

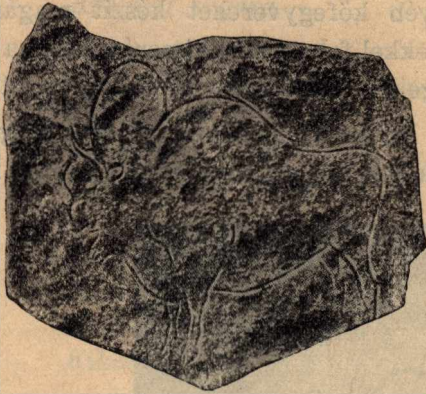

1. kép. Mészköttöredék Colombiereből, Dél-Franciaországból, a barlangi medve bekarcolt rajzával. Az ősember sikerült vázlata.

és részben festményekből igyekeznek választ szerkeszteni, melyeket újabban tártak fel Franciaország déli részén és a szomszédos olasz és spanyol vidéken. Ezek a rajzok azt mutatják, hogy olyan időben keletkeztek, mikor az ember már nem az őserdőben lesi a vadat, vagy sziklákra kapaszkodva kövek-

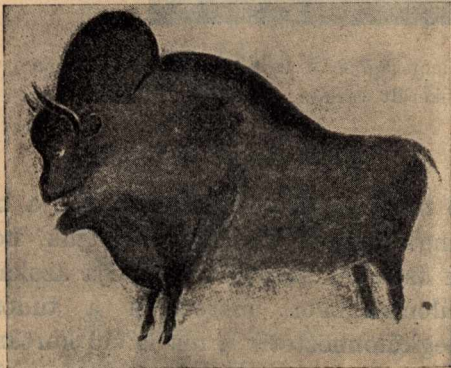
jó megfigyelő volt. Az első kép a barlangi medvét ábrázolja. Látjuk, hogy az ősember ábrázolni is tudja azokat a különbségeket, melyekkel a tudósok megkülönböztetik a ma is élő kortársától, a barna medvétől. Orra felhajlik, turkálásra alkalmas, hátsó lábai pedig nem rövidebbek a mellsőknél.

Igen érdekes a következő két képet megfigyelni. Othenio Ábel bécsi professzor fedezte fel ezt a két képet. Ezek

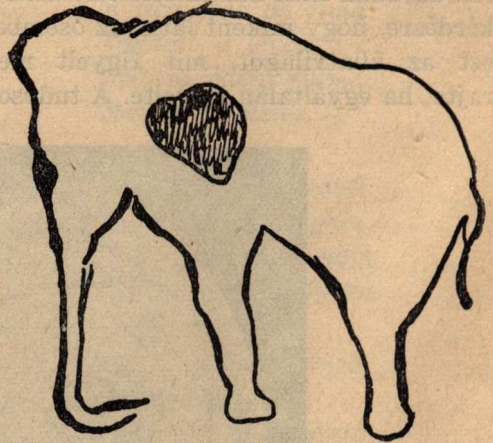
2. kép. Bölényrajz egy délfranciaországi mészkőlaposkán. Természetes nagyságban.

közül az első mészkőlaposkára van karcolva, a másik egy barlang falára van festve. Mind a kettő délfranciaországi. A két rajz között lévő feltűnő hasonló-

3. kép. Színes bölénykép a Fonte-de-Gaume-barlang faláról, Dordogneban. Az előző vázlat nyomán készült.

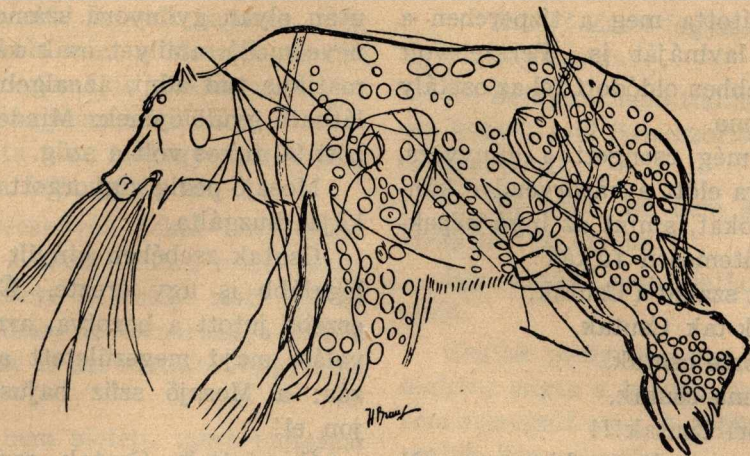
ság arra enged következtetni, hogy az őseMBER KINT a szabadban figyelte meg azt az állatot, az ősbölényt, amelyet ábrázolni akart, s azután erről a vázlatról készítette a falfestményt, mellyel otthonát díszítette.

4. kép. Őselefant (*Elephas antiquus*) képe a Pindal-barlangban.

Számtalan olyan rajzot találtak a kutatók a barlangok falán, melyek csak körvonalakkal ábrázolják az állatokat; de rajtuk, rendszerint a szív környékén sötét folttal jelölik azt a helyet, ahol az állat a legjobban sebezhető. Íme a cél-táblánknak az őse.

A vadászjelenetek ábrázolásának kezdetleges őse utolsó képünk. Az ember még nem szerepel rajta, de ott van a zsákmányon, a barna medvén, az a sok kő, nyíl és dárda, melyet az ember hajított rá. A medve orrán, száján dől a vér s az ábrázolt mozdulatból látjuk, hogy az állat mindjárt összeesik. Ettől a képtől már csak egy lépés hiányzik azokhoz a nagy falfestményekhez, raj-

5. kép. Fialat barnamedve bekarcolt képe a Trois Frères-barlangból. A kőkori vadász-fantázia-szemléletes műremeke. A lövöldözést, nyilakat a kődobásokot is kifejezően érezteti. Az eredeti hosszúsága 60 cm.

zokhoz, melyeken az ősember már nem csak a vadászat célját, hanem magát a vadászatot, akkori életének legfonto-

sabb, de nehéz és véres munkáját ábrázolja.

Solymos

A Moszjő bajusza

A számtantanár úr dobolt a katedrán. Csutak viszont lapult. Óriási ádámcsutkája, amiért ezt a megtisztelő nevet kapta, izgatottan szaladgált fel-le. Vas-kos alakja feszült, és megmagyarázta azt is, hogy miért volt a neve azelőtt Gorilla, vagy röviden: Zori.

Jelenleg a felelés előszelét érezte. Kovács István éppen most szedett be egy hatalmas négyest algebrából, pedig nagyon bízott abban, hogy megússza az órát. Ő is, mint Csutak is, kéményseprőt látott reggel és most nem értette, hogy miért történt vele ez a baleset. Úgy látszik elfelejthette megdörzsölni

a gombját, és így hiába volt minden. Vagy manapság a kéményseprőknek sincs olyan bűvös ereje, mint a régi jó világban.

Csutakot nagyon nyugtalanította ez a tény. Kovács közel volt hozzá, vagyis polgári nevéhez a névsorban és akár-melyik percben őt is „kiránthatták”.

Félt és dühöngött egyszerre. Hara-gudott magára, hogy olyan ostoba volt, és nem maradt algebra-lázzal, vagy számtan-torokfájással otthon. De bosszantotta az is, hogy a falon lassú mozgással még mozogtak a képek. Az a gaz-ember színjeles Moszjő indította meg

őket, és indította meg a tízpercben a gúnyolódás lavináját is. Persze volt nagy öröm, ebben oldódott fel az osztály feszült izgalma.

Fülében még csengett a gúnyvers, és látta maga előtt a kárörvendve kántáló ábrázatokat, amint az ingó képekkel együtt ütemesen fújták:

Itt szalad a Csutak,
Tik-tak Csutak,
Körte csutak,
Alma csutak,
Zori Csutak!!!

Ostoba vers volt, az bizonyos. De éppen azért tetszett. És ezért fújták inkább ezt, mint a következő magyar órára feladott „Gondolatok a könyvtárban” című gyönyörű verset.

Ezen elmékedett Csutak. Közben künn a tábla előtt Moszjő éneklő hangon gyönyörű lejtéssel fújta a képletet: sinus alfa négyzet, plusz tangens alfa annyi mint... (nem fejezem be, mert nem tudom), és csak arra riadt fel álmodozásából, hogy a számtantanár úr tenyere szárazon csattan az asztalon, és boldog meglepődéssel szögezi le Moszjő gyönyörű feleletének eredményét: Úgyvan fiam, mert ennek így kell *lennye* és ez így van.

Csutak felnézett, és megállapította: Moszjő megint undorítóan tudott. Éppen jött is, megdicsőült léptekkel az egykedvű vagy lesujtó beszédettek között, és halvány bajuszkája alatt gúnyos mosoly játszadozott. Orrát elfintorította és úgy nézett Csutakra, lenézően, mint egy jeles a gyengébb tanulóra: na pupák, most mutasd meg mit tudsz.

Szó se róla, az alkalom elközelgett. A tanár úr kiharcolta Csutakot, majd néhányperces dicstelen szereplés

után olyan gyönyörű számot rajzolt a neve mellé, amelyet csak vérbeli matematikus tud adni, az algebra szemmel látható gyűlöljének. Minden szára között 90 fokos volt a szög.

Moszjő pedig vigyorgott és a bajuszkáját húzálta.

Csutak zsebében kinyílt a bicska, ő legalább is úgy érezte. És bicskáról eszébe jutott a borotva, arról a borotválás, majd megszületett az elhatározás: a Moszjő szűz bajusza pusztuljon el!

Csengettek. Csutak zsebrevágta a dícséretet szép feleletéért, és magához intette a Kállai—Sárkány—Vörös triászt.

Mikor köré gyűltek, a következő rövid, de velőtlen beszédet tartott nekik:

— Fiúk, én tudom, hogy ti is együtt röhögtek a többivel rajtam, de most segítsetek, hogy a Moszjővel leszámolhassak.

Kállai így szólt:

— Ugyan mivel? — Mert mindig kételkedő volt.

Rövid ideig gondolkoztak, Csutak úgy tett, mintha csak most született volna meg agyában a nagy és rettentő gondolat.

De Sárkány előbb nyilatkozott:

— Van egy borotvám, vágjuk ki a kabátját hátul.

Csutak megrettent:

— Dehogy, az túlságosan erős tréfa lenne. Ellenben van egy másik tervem, ha már van borotvánk, borotváljuk le a bajuszát!

Vörösnek nem tetszett a terv túlságosan:

— Én félek, hogy ebből általános bajuszirtás lesz.

Ugyanis neki is volt bajusza, még kezdetlegesebb, mint a Moszjőé, és féltette nagyon. Annál is inkább, mert nem akart az sehogysem bokrosodni.

Nagy vita után megegyeztek abban, hogy csak a felét irtják ki.

Az összeesküvők tehát lesbeálltak. Az osztály kezdett ürülni, mert tornaóra következett, a Moszjő sem volt az osztályban már, de tornaruhája még a padon feküdt és azt mutatta, hogy még vissza tér.

Csutak nem sietett, mert ludtulpai miatt tournamentes volt, a többiek pedig gyorsan tudtak öltözködni. Az ajtó mögül lesték.

Amint belépett megrohanták és lekapták. Segítettek még néhányan. Többnyire tournamentesek.

Rövid harc után, melyben pofonok csattantak és alattomos rúgások piszkították be a nadrágszárakat, felcipelték Moszjót a katedrára és kifeszítették. Négyen fogták és hárman tartották. Minden végtagjára jutott egy, ketten fogták a fejét egy pedig a hasára ült. Mindez a katedra tetején játszódott le.

Moszjő nem értette mi lesz ebből, mert nem fektették hasra, mint a „csiszolásoknál” szokták, hanem hanyatt. Csak amikor Sárkány a szivacsot az orra alá nyomta, sejtette meg a vad és véres valóságot. A bajusz, oda lesz a bajusz.

Nem mert kiabálni, mert Csutak kígyószemekkel nézte és kezében tompa, rozsdás borotvapenge csillogott.

Szabályszerűen kifeszítették arcbőrét az orra alatt, hogy meg ne vágják valamiképpen, így csak nyöszörögni tudott:

— Ezzel? Ezzel fogjátok az én gyönyörű bajuszomat...

De befejezni nem tudta, mert a száját kegyetlenül összeszorították, sőt rá is ripakodtak:

— Hallgass, ha nem akarod, hogy levágjuk az orrodát!

Így aztán mozdulatlanágba dermedt.

Csutak pedig dolgozni kezdett. Szálanként vágta a bajuszt és még a keze sem remegett meg. A többiek pedig nevettek kegyetlenül.

Mikor lezajlott a „hóhérmunka” (másnap így nevezte ezt az osztályfőnök úr) Csutak rövid és ismét zavaros beszédet tartott:

— Így jár mindenki, aki jelesre felel algebrából, és a többiek beszédnek.

Ennek sem volt semmi értelme, de úgy érezte, hogy véleményt kell nyilvánítania.

Aztán kiadta a parancsot:

— Fiúk vigyázz, számolok, háromra mindenki elengedi, és ugrik.

— Egy, kettő, három...

... És Moszjő egyedül maradt félbajuszával a katedrán...

A tornateremben pillanatok alatt elterjedt a hír.

Nem akarta senki sem hinni. De Csutak érkezett és két ujja között hozta Moszjő bajuszának szálait.

Mint vad indiánok ugrálták körül.

— Mi legyen a bajusszal? — kiabáltak összevisza.

— Égettéssék el, égessük el, tűzre vele hangzottak a felkiáltások.

Hamarosan öngyújtót kerítettek és a tornaterem kőpadlóján szálanként megégették a bajuszt.

Mikor befejezték, megjelent Nisó tanár úr és egy pillantással, melyet Moszjő fél bajuszára vetett, megállapította a tényállást. És a tényállás rövid:

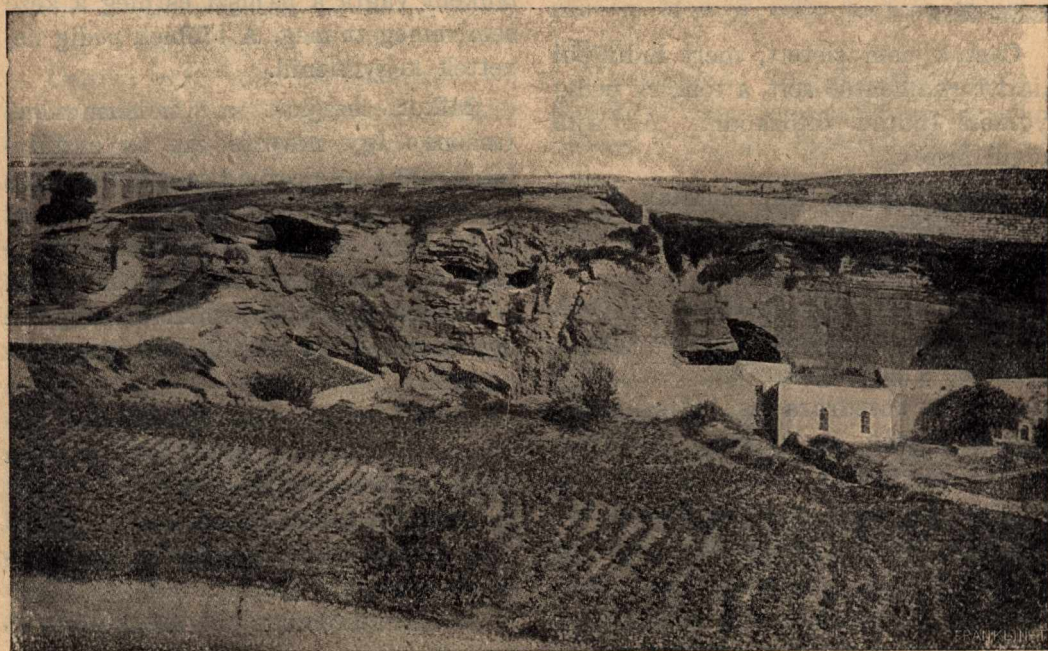
— Ki tette? Mikor? Hol? — kérdések után hamarosan elcsattant a pofon

Csutak széles és immár nem vigyorgó ábrázatán.

Így veszett el Moszjő bajusza...

De a másnapi osztályfőnöki megrovásról hallgasson a krónika...

Kepe György

A Golgotha hegye.

1537 március 31-én halt meg Hesseni Fülöp, Luther fejedelmi barátja. Olyan uralkodó volt, aki felett uralkodhatott a leghatalmasabb Úr: Isten. Egyszer hatalmas vihar érte az erdőn. Hirtelen vakító villám cikázott át az égen. Világos lett az egész táj tőle, s rettenetes dördülés követte. Fülöphöz egész közel, terebélyes tölgybe csapott a villám. Lova

összerogyott rémületében. Kisérete aggódva sietett köréje: „Csak nem történt valami baj, urunk?” „Miért neveztek úrnak?” — felelt a fejedelem, s alázatosan az ég felé mutatott. „Nem látjátok, hogy ott az Úr: a mennydörgő, hatalmas Isten?” Az ő életének ura lehetett Isten nemcsak a viharban, hanem napfényben is. S az ilyen élet vége: hazatérés.

Mit nézek és mit látok a festményeken?

Fiúk! Leányok! — Ha most úgy hirtelenében megkérdezném tőletek, láttatok-e már Benczúr Gyula nagynevű festőművésziünknek „*A napkeleti bölcsék hódolata a gyermek Jézus előtt*” című gyönyörű festményét? — fogadni mernék, minden második azt mondaná, hogy: „még nem!... Azt sem tudom hol van?!” (Pedig sokan minden héten látják!)

Sőt! — Ha édes jó születeiket, testvéreiteket, rokonaitokat, ismerőseiteket kérdezném sorban, akkor talán csak minden ötödik mondaná: „Én igenis láttam már s azt is tudom, hogy a budapesti Vilma királynő-úti evangélikus templomban van!

Ha azután még tovább mennék a kíváncsiságokban, s azt kérdezném, hogy hát milyen is az a kép? — hány alak van rajta? — hol ül, áll, vagy fekszik a kis Jézus? — le tudnád-e rajzolni — úgy vázlatos, nagy vonásokban — emlékezetből a képet? — milyen a kép alakja? — milyen a színezése? — ha ránézel a képre, mi ragadja meg legelőször a figyelmedet? — kifejezi-e azt a gondolatot, amit a kép címe mond? — tetszik-e a kép? — és miért? — vagy esetleg mi nem tetszik rajta? — miért tartod a képet mesteri alkotásnak? Stb.? stb.?

Nagyon kíváncsi vagyok, tudnál-e helyes válaszokat adni ezekre a kérdésekre?

Tudjátok mit?! — Leteszek az Ifjú Évek főszerkesztőjének kezébe 5 pengőt! — szépen csengőt! — Próbáljátok megfelelni fenti kérdéseimre! — Aki legjobban megfelel: írásban (előnyben

részesülnek azok, akik a leírást illusztrálják is!), az kap egy... egy jelest! — Űgye ezt gondoltátok ti! — Nem! Most az egyszer tévedtetek! — Egy ötöst kap! Még pedig gyönyörűen csengő ezüstben! — Kaphat esetleg öt csengő egyest is! — Ahogy jobban tesszik!

Siessetek! — nagyon kikíváncozik zsebemből ez az öt csengő — pengő!

Szeretném, ha ebben a kis pályázatban megírnátok azt is, hogy ti miért és hogyan szoktátok a képeket nézni? Szoktatok-e egyáltalán Múzeumba, képiállításokra járni? Milyen képek tetszenek neked? — tudsz-e valamit a futurista, expresszionista, kubista neoprimitív festő-irányokról? Tetszenek-e ezek neked? s ha igen, miért? Vagy ha nem, miért nem? — Mit nézel egy képen? Mi szerint becsülöd meg a képet, hogy műremek-e, vagy semmit-érő vásári munka? Szoktál-e úgynevezett műkritikát gyakorolni? Van-e önálló véleményed valamely képről? — Mely festők műveit szereted legjobban? — Szóval írjátok meg mindent, de szépen, összefoglalva! Tudjátok úgy: röviden és velősen!

A jövő számok egyikében majd közléseink néhány jó pályázatot — s végül majd én is jelentkezem még egyszer! — Én is megírom — mindnyájatok számára —, hogy mit is kell egy képen keresni, mit kell meglátni, mik a művészi követelmények minden egyes művészi alkotásra? — Először jöjjetek ti!

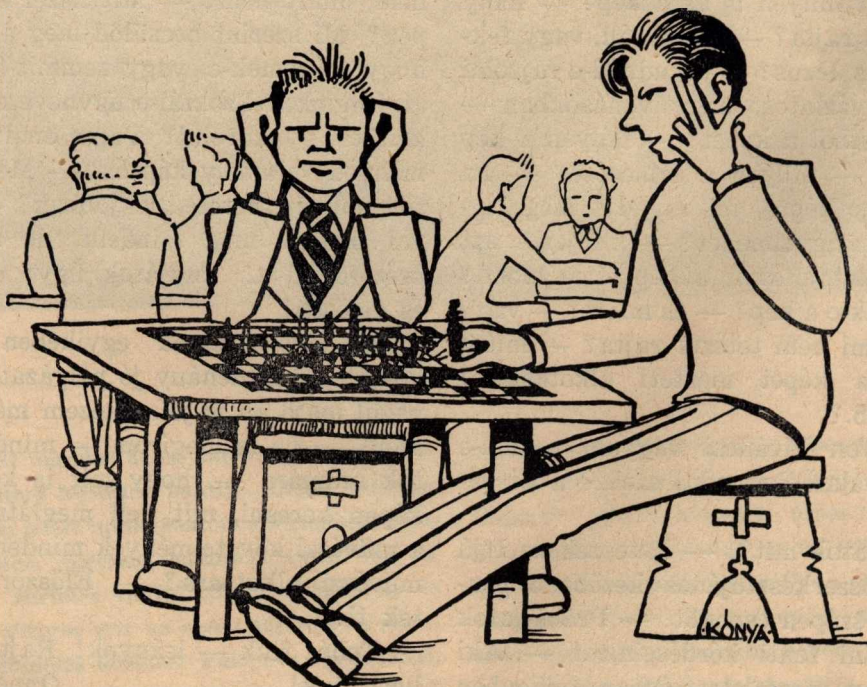
Tehát fiúk — leányok! Rajta! Pályázatok!

Oppel Imre

A sakk-kör

Működnek a körök, egy jobban, mint másik.
Sportkörben a sok szer egymásután vásik.
Reá kerül a sor: korlátra, nyujtóra,
A gyűrűhintára, bordás falra, lóra.
Az Önképzőkörben dől a vers, mint szalma,
A szegény titkárnak nincs percnyi nyugalma.
Hogyha a folyosón véletlen elkapják,
Fontos, szép munkákkal a zsebét megrakják.
Sajnálám szinte, mert — a szavam nem tódít —
Tiszórai helyett verseken rágódik.
A Zenekarnak is a vonója viszket
S kegyetlenül nyúzza Lehárt és a Lisztet
S hogyha jó erősen megvették a startot,
Forgatják a sirban Csajkovszkijt, Mozartot.
De azért, amiként a rajzolóknk látja,
Akad a sakknak is ép elég barátja.
Összeülnek szépen kis asztalok mellett
És törik az agyat, feszítik mellet.
Tolják a figurát vigan egyre-másra,
Parasztot előre, a királynét hátra.
Nagy kombinációk forognak a fejben,

Csoda, hogy sikerül mindjárt azon helyben.
Miként Napoleon a térképje szélén,
Úgy tapogat Jancsi a figurák élén.
Azután megszalad egy egész arasszal
S Pistának kevesebb van már egy paraszttal.
Vakarják a tarkót, ha azt veszik észre,
Hogy a másik készül egy cseles lépésre.
A széles táblának neki könyökölnek
Bástyákat döntenek, parasztokat ölnek,
Néha lóra kapnak és oldalt ugranak
Ellenfél bábui a porba hullanak.
Közben szegény király jól körülbástyázva
Didereg a helyén rettentően fázva.
Tudja, hogy az ellen csakis azért kapkod,
Hogy neki beadja végül is a mattot.
S amikor sikerül, Jancsi úgy néz rája,
Miként Hindenburg a mazuri csatára.
Megrántja a vásznat szokatlan eréllyel
S dülnek a figurák összevissza széjjel
Maga meg föláll — a dicsőség nem pici —
És büszkén kivágja: veni, vidi, vici. Telek

Kairói levél

A magyar vívók, atléták és tornászok egy csoportja Kairóban szerepelt nagy sikerrel. A tornászcsapat egyik kitűnő tagjától kaptuk a következő levelet:

...Kellemes és kellemetlen utazás után szerencsésen megérkeztünk Afrikába. A vonaton nagyon jól éreztük magunkat. Február hetedikén éjfélkor indultunk Pestről és kedden délelőtt fél 11 órakor érkeztünk meg Athénbe. Itt éppen csak megebédeltünk s máris indultunk a *Calitea* nevű kis olasz hajón tovább Alexandria felé. A majdnem két napig tartó tengeri út már nem volt olyan kellemes, mint a vasúti. A tengeri betegséget már nemcsak hírből ismerjük, hanem tapasztalatból is, és visszafelé szívesen elkerülnök a tengert, ha volna rá mód. Még amikor Alexandriában kiszálltunk, akkor sem akartuk elhinni, hogy szilárd talaj van a lábunk alatt. A kairói vonat aztán helyrehozott bennünket.

Ott az állomáson már nagy tömeg várt bennünket s mindegyik sportágat a saját sportágainak a képviselői fogadták. Ugyanott várt ránk ifjabb Horthy Miklós is, aki tíz nappal előbb érkezett, hogy a szükséges előkészületeket tegyék. Kairó nagyon szépen ki volt világítva, nem éppen a mi tiszteletünkre, hanem a királyéra, aki másnap érte meg a tizenhetedik születésnapját. Bennünket a legelőkelőbb szállodában helyeztek el, ahol egy ember napi ellátása 75 pengőbe kerül. Ennek ellenére is igen jól érezzük magunkat, mert a költségeket

az egyiptomiak pasája, Tahel pasa fizeti. A legkönnyebb ruhánkban járunk s még az is meleg, de zöld minden. Legnagyobb bánatunk az, hogy rengeteg időt kell töltenünk utazgatással, mert a város nagy s naponkint négyszer is meg kell tenünk autobuszon egy olyan utat, amely háromnegyed órába kerül.

Meglátogattuk a Múzeumot s többek között láttuk Tutenkámen sírját is. A legnagyobb élményünk mégis a piramisok meglátogatása volt. Hárman arra is vállalkoztunk, hogy az egyiknek a tetejére felmenjünk. Az egyiptomi színház előadása is igen érdekes volt.

Voltunk a kairói magyarok összejövetelén is. Azt tapasztaltam, hogy idegenben sokkal jobban összetartanak az emberek, mint odahaza s nagyobb bennük a nemzeti érzés. Általában jól élnek itt a magyarok, szeretik Egyiptomot s az egyiptomiak is igen megbecsülik őket.

Eddig csak a vívók szerepeltek még közülünk. Nagy sikert és sok győzelmet arattak. A tornászok és atléták csak február 18-án kerülnek sorra. Remélem, hasonló sikerrel képviseljük Magyarországot.

Február 25-én leszünk ismét Athénben s 28-án érkezünk haza.

Szeretettel üdvözlöm az Ifjú Évek olvasóit

Kairó, 1937 február 16-án.

Kecskeméti Gábor

A négyszázéves Schmalkaldeni Cikkek.

Jancsi a kis gimnazista teológus bátyjával beszélget a húsvéti vakáció idején. Az egyházi lapot olvasgatta s most megütötte a szemét valami.

— Mond csak Károly, mik is voltak azok a Schmalkaldeni Cikkek? Most olvasom róluk, hogy éppen négyszázévesek.

— Talán hallottad, hogy vannak olyan hitvallási iratok, amelyeket a hit kérdéseiben egyaránt elfogad alapul minden keresztyén egyház. Ilyen pl. az Apostoli hitvallás vagy Hiszekegy. Ezek mellett azonban vannak olyanok is, amelyeket csak evangélikus egyházunk fogad el s amelyekben azok a különbségek vannak megírva, amelyekben a mi egyházunk a többi keresztyén egyház tanításától eltér. Ezek közé a hitvallási iratok közé tartoznak a Schmalkaldeni Cikkek is.

— Hogyan keletkezett ez az irat?

— Luther már 1518-ban azt kérte, hogy a pápa tartson zsinatot és az rendezze a vallásügyet. Még a német császár is ebben az irányban munkálkodott, mert remélte, hogyha a zsinat megszűnteti a visszaéléseket, akkor megszűnik a reformáció is és az evangélikusok visszatérnek a katolikus egyházba. VII. Kelemen pápa azonban nem akarta összehívni a zsinatot, mert félt, hogy a zsinat nem engedelmeskedik majd neki. VII. Kelemen után III. Pál lett a pápa. Ő hamar belátta, hogy ha a reformációnak véget akarnak vetni, azt csak egy mindenkitől elismert zsinat teheti meg. Elküldte hát követét, Vergeriot Németországba, hogy az ottani fejedelmeket

vegye rá a zsinaton való megjelenésre. A követ Lutherrel is tárgyalt és a reformátor meg is ígérte, ha a zsinat komoly dolgokat tárgyal, maga is megjelenik rajta. A zsinatot aztán 1536-ban összehívták 1537 májusára az olaszországi Mantuába. János Frigyes szász választófejedelem erre megbízta Luthert, hogy készítse el azokat a cikkeket, amelyeket a zsinaton az evangélikusok nevében elő lehet terjeszteni. Luther el is készítette és 1537 januárjában elküldötte a fejedelemnek. A cikkek nagyon megnyerték a fejedelem tetszését, mert az evangélikusok hitelveit világosan s határozottan kifejezték.

— Mi a tartalma ezeknek a Cikkeknek?

— Az első főrészben a Szentháromságról van szó, egy szóval azokról a tanításokról, amelyekben nincs különbség köztünk és a katolikusok között. A második főrészben Krisztus megváltói művéről beszél Luther. Itt van az evangélikus hit alapelve, hogy egyedül hit által igazulunk meg. Hozzáteszi Luther, hogy ebből az elvből „nem szabad semmit sem engednünk, ha mindjárt ég-föld összeomlik is”. Ugyancsak a második részben beszél a miséről, mely nem más, mint Krisztus művének semmibevevése, hiszen ott a pap emberi cselekedettel akar bűnbocsánatot szerezni. Ebben a részben a kolostorokról is szól Luther s azt ajánlja, hogy azokat más, jobb célra kell felhasználni, mert a szerzetesi élet ellenkezik az igazi keresztyénséggel. Még a pápa hatalmáról beszél a reformátor. Szerinte a pápa nem isteni jogon, hanem csak emberi

jogon uralkodik. Ha emberi jog alapján akarna uralkodni, illetve a keresztyén-ség feje lenni, még ki is lehetne vele egyezni. Luther valószínűnek tartja, hogy ezekben a kérdésekben a pápa nem fog engedni, de viszont mi sem engedhetünk. A harmadik főrészben azokról az elvekről van szó, amelyekről tudós és értelmes emberekkel lehetne tárgyalni. Ilyenek a bűn, keresztség, gyógyás, kolostori fogadalom stb.

Luther így fejezi be iratát: „Ezek azok a cikkek, amelyek mellett meg kell maradnom és ha Isten úgy akarja, meg is maradok halálomig. Ezeket semmitsem tudok változtatni, sem belőlük engedni. Ha valaki valamiben engedni akar, tegye azt lelkiismerete rovására.”

A szász választófejedelem kívánságára ezeket a cikkeket a Schmalkalden városában ösz-szegyült evangélikus fejedelmek megtárgyalták és elfogadták. Ugyanakkor azonban elhatározták azt is, hogy sem a zsinaton nem jelennek meg, sem a cikkeket nem küldik el. Abból ugyanis, hogy a zsinatot Olasz-

országba hívták össze, nyíltan látszott, hogy a pápának nem komoly célja a tárgyalás.

Nem is lett a zsinatból semmi. Luthernek lett tehát igaza, aki elejétől fogva nem bízott a zsinatban, illetve a pápa szándékában. Az irat azonban megmaradt, mint egyházunk drága kincse, mint ahogy nevezni szokták: Luther végrendelete.

Krisztus levétele a keresztről.

Anekdoták

Nagy Frigyes és a mesterlegény.

A király egyszer az ablakán nézgetett ki s látta, amint egy mesterlegény az út szélén álldogált és kíváncsian tekintgetett jobbra balra. Oda hívatta az ablakhoz.

— Kicsoda maga? — kérdi tőle.

— Kékfestő segéd.

— Hová megy?

— Berlinbe.

— Honnan jön?

— Lipséből.

— Ott már nincs talán munka?

— Van. De az ember szeret körülnézni a világban. Berlin szép város lehet és ott is meg lehet élni.

— Meg hát, ha dolgozik az ember.

— Én nem vagyok lusta.

— Hát jól van. Menjen az Isten nevében. Itt van az útra két arany.

— Köszönöm felséges uram. Hogyan hálálhatnám én ezt meg? Ha megint Szászországba megyek, elmondom ott főnek-fának, hogy milyen bőkezű úr a porosz király.

— Csak ezt ne tegye — felelte a király ijedten. — Hiszen ha elmondja, az összes szász mesterlegények bekopogtatnak hozzám, hogy meggyőződjenek a maga szavainak az igazságáról.

Lehet, hogy téved.

Voltaire, a híres francia író nagyon dicsért egy Haller nevű természettudóst. Ez pedig mindig szidta Voltairt a háta mögött. Mikor Voltaire megint dicsérte egyszer, valaki megszólalt:

— Ön mindig dicséri Hallert, pedig neki egészen más véleménye van magáról. Azt mondja, hogy tehetségtelen.

— Igaz. De az is lehetséges ám, hogy mind a ketten tévedünk.

A zöld borsó.

Egy francia hölgy nagy irodalmi szalónt tartott. Vendégül szokta látni a híres írókat és költőket. A kis körnek azonban az volt a szabálya, hogyha valaki beszélt, senkinek sem volt szabad közbeszólni. Egyszer ebéd közben Renan beszélt éppen valamiről: Mikor egy pillanatra megállt a beszédben, Labiche vígjátékíró a háziasszonyhoz fordult:

— Bocsánat...

— Ne szóljon közbe — vágott a szavába a háziasszony. — Renan még nem fejezte be. Majd utána beszélhet.

— De...

— Nem, nem... Csak Renan után. Folytassa Renan úr!

Renan tovább beszél s végre befejezi.

— No most beszélhet Labiche úr, — mondja a háziasszony.

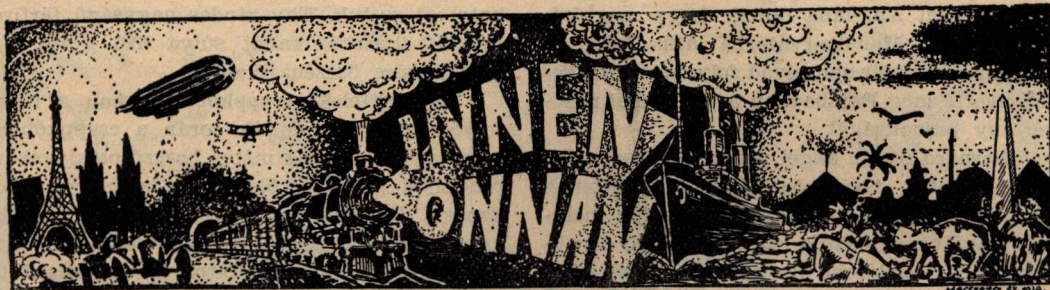
— Istenem, én csak...

— Helyes, most kifejtheti a véleményét, még ha ellenkezik is Renanéval.

— De én egyáltalán nem ellenkezem vele.

— Hát mit akart mondani.

— Csak a zöld borsóból szerettem volna még kérni.

A Körös melletti Dübögő-kocsma udvarán végzett ásások során két csontvázat, edénydarabokat, állati agyarakat és aranyleleteket találtak. A szakértők megállapítása szerint a leletek a bronzkorszakból valók és mintegy 4500 évesek.

A Pompejinél folyó földmunkálatok során tizennégy ember csontvázat ásták ki, akiket a város pusztulása alkalmával (79-ben) a hamueső eltemetett. Mindegyik mellett megtalálták azokat az értéktárgyakat is, amelyekkel együtt a szerencsétlenek a pusztulás idején menekülni akartak. Volt ott többek közt két kis vasszekrény, az egyikben száz kis ezüstpénzdarabot találtak a római császárság korából, a másikban 40 darab ezüst- és bronzpénzt s néhány arany- és ezüstékszert.

AZ újabb statisztikák szerint **Európa lakóinak életkora 55—58 év.** A félszázaddal ezelőtti állapothoz képest ez 12—14 évnyi meghosszabbítást jelent. E haladás főoka bizonyára a társadalmi egészségtan fejlődésében keresendő. 61—63 éves átlaggal a norvégek, svédek és finnek állanak az élen; Középeurópában Franciaország vezet 59 évvel, Cseh-tórországra 56, Németországban 53, Ausztriában 50 év az átlag. Nagybritániában Skócia a maga 60 éves átlagával kedvezőbb képet mutat Franciaországnál, London viszont 52 évével a németországi átlagnál is gyengébb. Olaszországban is az északi részen 58—60 az átlagos életkor, míg Szicíliában 45-re süllyed.

A mosómedve, ez a kistermetű amerikai medve onnan kapta nevét, hogy táplálékát a vízhez viszi s mancsai között dörzsölve megmossa.

A világ legnagyobb festményét most fejezte be egy fiatal amerikai festő, az egyik hollywoodi filmtársaság megbízásából. A festmény 20 méter széles és 6 méter magas és a genfi tó Alpeseit tünteti fel.

A világ legnagyobb röntgenkészülékét helyezték üzembe a londoni Szent Bertalan-kórházban. A hatalmas készülék egy ismert angol emberbarát, Meyer-Sassoon asszony ajándéka és a rákellenes küzdelem célját szolgálja. A 10 méter hosszú csövet egymillió voltos feszültséggel táplálják s gyógyhatása ezer gramm rádiuméval egyenlő. Az új készülék értékéről képet kapunk, ha tudjuk, hogy Anglia valamennyi kórházában együttevénem áll rendelkezésre több, mint öt gramm rádium. Minthogy egy gramm rádium ára Angliában kb. 8000 fontsterling, az új röntgenkészülék erejét csak 8 millió fontsterling áru rádium pótolhatná. A 10 tonna súlyú készüléket külön épületben helyezték el, amelynek a falai cementből és röntgensugarak számára áthatolhatatlan báriumból állanak. Különös előnye a rákellenes küzdelem ez új eszközének, hogy alkalmasabb a tömegkezelésre, mint a rádium, mert néhány percnyi besugárzás ezzel a készülékkel ugyanazt a szolgálatot teszi, mintha a beteget egy óra hosszat teszik ki a rádium hatásának.

A Mont Blanc alatt fúrándó alagút terve a megvalósulás előtt áll. Ezzel Franciaország és Itália jutnának közelebbi összeköttetéshez. Az alagút 12 és félkilométer hosszú lenne s a munkálatok hat évig tartanának, 5000 munkás foglalkoztatása mellett. Az építkezésbe — amelynek költségeit kétharmad részben Franciaország vállalja — Svájc is bekapcsolódik.

Bani Das, a 12 éves bengáliai úszóbajnok nő tavasszal Angliába utazik, hogy megkísérelje a La Manche-csatorna átúszását. A leányka az elmúlt sportévad folyamán fölényesen nyerte meg Bombayban a pán-indiai úszóverseny bajnokságát.

Bernard Smith angol műgyűjtő összegyűjtötte a világ összes bankjegyeit. Gyűjteménye, mely igen nagy értéket képvisel, s melynek alapját még ősapja rakta le, 27.000 daraból áll. A legidősebb bankjegy Kínából származik. Korát 600 évre becsülik és falevélről van nyomva.

Műgyanta segélyével igen megfelelő esőköpenyeket gyártanak Amerikában. A műgyantával telített esőköpenyek moshatók és

vasalhatók, azonkívül olaj, víz és alkohol nem hatol át rajtuk. Egy rendes nagyságú férfira készült ilyen esőkabát súlya 625 gramm s igen kicsire összehajtható.

Az aggteleki cseppkőbarlangban a most folyó útépitési munkák során a cseppkőbarlang egyik többszáz méter hosszú oldalágában rendkívül gazdag kőkorszaki lelőhelyre bukkantak. Tömegesen kerültek felszínre csiszolt kő- és csonteszközök, homokkőből készült gabonaörlőkövek és csodálatos ízléssel díszített rovátkás agyagedények, amelyek korát négyötezer évre becsülik. A barlang e szakasza a barlanglakók tartózkodási helye volt, akik ide egy ma már beomlott, rejtett bejáraton keresztül jutottak.

P. F.

Valika meg egy kiskutyya

Pályázatunkon harmadik díjat nyert.

A magyar óra véget ért. Ella néni — az édes — összecsuksa noteszét és kiment a teremből. A III. b. nagy zsvajjal tódult ki utána. A nagyszájú Kovács Boris mindjárt maga köré gyűjtött néhány leányt és nagy hangon mesélte, hogy tegnap zsúron volt. „Csuda jól mulattunk — mondta, miközben beleharapott a vajaszsemlyébe — táncoltunk és láttatok volna csak a rózsaszín selyemruhámban...” „Nekem is van egy kék zszorsettem — szolt közbe Kató — olyan nagylányos, hogy akár bálba is mehetnék benne...” „Mikor mehetünk mi bálba — sóhajtott fel a szeplős orrú Juci...” „Bizony, mikor — mondta Kató — 3 év múlva...” „Ugyan hallgassatok már erről — kottyantott közbe Mária, aki jó tanuló volt, de mégis mindig drukolt — inkább azt mondjátok meg, hogy mi volt feladva történelemből...” „Áh, történelem — legyintett türelmetlenül Sári, aki arról volt híres, hogy sohasem tudta a leckéjét — mit érdekel ez en-

gem! Inkább arról beszéljünk, hogy ki jön délután korcsolyázni...? Én megyek... Kaptam egy korcsolyaruhát, majd meglátjátok, milyen remekül áll...”

Az egész folyosó csoportokba verődött lányoktól volt hangos. Nevetés, láрма, leckeolvasás hangzott minden oldalról. Csak egy sarokban állt egyedül egy kislány. Zsótér Vali... „Bál, zsúr, selyemruha” — hallotta a szavakat. Istenem, az ő számára ezek elérhetetlen dolgok voltak. Ha nagy lány lesz, sem mehet bálba, most sem hívják meg a lányok zsúrjaikra, nincs selyemruhája... Minek őneki?... Hissen ő nem olyan, mint a többi egészséges lány... Ő púpos. Őt mindenki sajnálja... A lányok is... Nem bántják ugyan, sőt figyelmesek hozzá, de nem nagyon beszélgetnek vele. Ha valamelyikük nem tudja megoldani a számtanleckét, hát őt kéri meg, hogy segítsen. Ő szokta megmagyarázni azt is, ha nem értenek valamit a német

vagy magyar leckéből. Igen, ha tanulásról van szó, mindenhez hozzá tud szólni Valika... Ő az osztály első tanulója. *A feleletei: okosak, értelmesek. Gizi néni minden német órán megjegyzi,* hogy Valikát élvezet hallgatni... És Vali mégsem boldog... „Nem, egy púpos nem lehet boldog — gondolja — őt arra teremtette az Isten, hogy boldogtalan legyen. Hiszen senki nem szereti igazán az anyukáján kívül...” Könyves lett a szeme, hogy az édesanyjára gondolt... „Szegény anyú... Reggeltől estig dolgozik, hogy őt eltartsa... Apukája már nem él, így anyú a kenyérkereső. Nehéz munkát végez: egy mosódában dolgozik... Ha este hazamegy, a háta mindig fáj, az arca fáradt, de mégis mosolyog az ő kislányára... És Valika — a szomorú, púpos Valika — visszamosolyog rá. A szíve ugyan tele van bánattal, szomorúsággal, de mégis mosolyog. Óh, a szegény anyut — akinek a lúgkő kiharja a kezét, akinek a háta görnyedt az örökös hajlástól — nem szabad szomorítani. Jó kedvet, vidámságot kell mutatni előtte... És Valika úgy tesz... Csak mikor lefekszenek és elsötétedik a kis szoba: megint szomorú lesz az arca... Jaj, az a púp ott a háta közepén, borzasztó... Mi lehet egy púpos lányból?... Semmi... Óh, pedig de jó volna, ha valami lenne belőle!... Ha sok pénzt kereshetne, hogy az anyukájának öregségére ne kelljen dolgoznia. De milyen foglalkozást választhat ő, ha felnő?... Irodakisasszony?... Púpos irodakisasszony nem kell sehová... Üzletbe menjen?... Melyik üzletbe vesznek fel púpost?... Tanárnő legyen?... Óh, púpos tanár-

nő, hogy a gyerekek kinevessék vagy szánakozzanak rajta... Valika párnája mindig nedves a könnyektől, mikor elalszik...

Csöngetés... Vége a szünetnek... A lányok szétrebbenek és tódulnak be a tanterembe. Valika is fölrezen szomorú gondolataiból: lassú léptekkel megy társnői után. Történelem óra következik. Rózsi néni bemegy az osztályba és fellapozza noteszét... Az első felelő Sári, akinek gyönyörű korcsolyaruhája van. Sári azonban a leckéből egy szót sem tud. Áll némán és nézi a mennyezetet, mintha onnan akarna mindent leolvasni. Persze négyest kap. Rózsi néni aztán Valit szólítja. Vali felel: okosan, értelmesen. Rózsi néni melegen mondja: „Lám a kis Zsótér mindig tudja a leckét” — és beírja az egyest. Valinak piros az arca, mikor leül... Óh, boldoggá tenné őt Rózsi néni dícsérete, ha nem lenne púpos... Így mit ér vele?...

Mikor vége az órának, mennek haza a lányok... Vali egyedül megy... Lassan lépked és a szíve fáj, hogy neki nincs barátnője, akivel sok mindent megbeszélhetne. Pár lépéssel előtte Sári és Kató mennek összebújva. Sári egyáltalában nem szomorú, hogy beszekundázott. Nagyban suttoznak Katóval és néha hangosan felnevetnek. „Mindenkinek boldog — gondolja Vali — csak én nem.” Hirtelen úgy érzi, mintha valaki menne mellette. Hátranéz: hát egy kutya dörgölődzik hozzá... Pici kis kutya, a szőre piszkos, de a szeme okosan és szomorúan néz Valira. A kis lány lehajol és megsimogatja a kis állatot... Az hálásan felugat és többet nem tágit mellőle. Hazáig kíséri. Vali

boldogan viszi be szobájukba a kutyust. Leül a díványra és ölébe veszi. Gyöngéden végig simít a szőrén és ekkor látja: pici kis nyitott seb van a kutyán. Talán valami rossz gyerek megdobta kővel, gondolja a kis lány, s gyorsan kimossa a sebet, aztán beköti egy ronggyal. A kutyus úgy néz rá, mintha meg akarná köszönni azután kidugja rózsaszín nyelvét és hálája jeléül megnyalja Vali kezét... És Vali egyszerre úgy érzi, ő már tudja mi lesz, ha felnő: orvos lesz... Már nem boldogtalan a púpja miatt... Nem!... Orvos lesz és gyógyítani fog szegény, beteg embereket, akik szeretni fogják őt és hálásak lesznek neki. Hiszen ez a kutya is — értelmetlen kis jószág — hálás. Hálás a jószágért, a szeretetért. Beszélni nem tud, hát megnyalja a kezét. Igen, igen orvos lesz — újjong magában — a fájdalmat, a szenvedést fogja enyhíteni. Magához szorítja a kis kutyát és becézve simogatja piszkos szőrét...

Rév Erzsébet

budapesti ev. leánygimn. III. o. t.

KÓPJAJFA

Kónya Lajos soproni V. évf. tanítónövendék első díjat nyert verseiből.

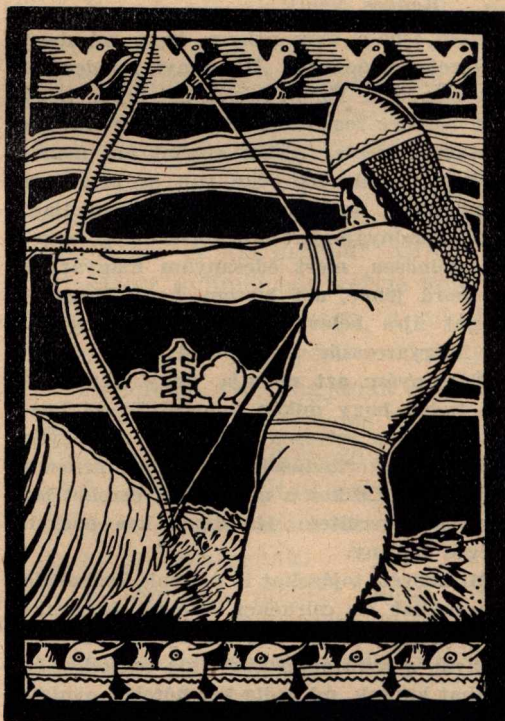
Sírkő. Barokk, gót: idegen.
Nevek. Német, tót: idegen.
Messzi hófedte hegyeken
szél támad s metszön, hidegen
arcomba csap. Ó, kegyelem!
Hát minden olyan idegen?...

Állok egy ősi fűz alatt,
lelkemből nóta nem fakad.
Dalolni most nem is szabad,
mert ez opálos ég alatt
kincs, nóta, rang és jófalat
másé... Hát nekünk mi marad?...

Állok, mint ősi kópjafa,
társtalan, árva kópjafa.
Bennem érzik a föld szaga:
gyökeret vertem. De haza:
keletre száll vérem dala.
Állok, mint ősi kópjafa...

Állok keményen, egyedül
s forró szívemben legbelül:
fajtám keserve hegedül...

Nimród.

Kónya Lajos rajza.
Második díjat nyert.

Az utolsó vacsora.

AMERIKAI LEVÉL.

Kedves Néni!

Nem írná-e meg nekem, hogy mi most a helyzet Európában. Itt annyi mindenféle híresztelés van. Egyik napon azt írják, hogy Hitler ezreket fegyverez fel és egész Európa szövetezik ellene. Aztán megint azt mondják, hogy mindenütt béke van és nem lesz háború. Alig tudom, hogy mit gondoljak. Minket mindnyájunkat érdekel a dolog, engemet különösen, mert édesanyám magyar és ha háború jönne, azt hiszem, hogy Magyarországot újra belevinnék. Kíváncsi vagyok, hogy Magyarország mit gondol erről.

Édesanyám azt mondja, hogy Néni szeretné tudni, hogy miképp ünnepeljük mi húsvétot. Nagyon szívesen írok róla. A hegyek tetején szép szertartásokat végeznek nemzeti parkjainkban. Mikor a nap felkel, ezreket lát imádságba merülten. Hatalmas kar énekel. Felséges élmény.

Mi húsvéti tojásokat is festünk, csokoládé nyulacskákat és csirkéket kapunk kosarakban. Sok gyerek élő húsvéti apróságot kap. Néhányan a barátnőim közül kis csirkéket és kacsákat kaptak, mi pedig két hófehér nyulat. Nagyon kedvesek és a juhászkutyánk szereti őket.

Szeretettel üdvözlí

Patsy

Szerkesztői üzenetek

Könyvjelző. Még a novemberi számnál egyik rejtvénymegfejtőnk a megfejtésekhez egy kis könyvjelzőt is mellékel. A szerkesztő azonban nem tudja, ki volt, Legyen szíves a legközelebbi rejtvénymegfejtés beküldésénél megírni, hogy a szerkesztő megköszönhesse neki.

Knapp Magda. Nagyon örülök, hogy tettszett a könyv.

Dorn László. Egy kissé több gondot fordíts a rejtvények beküldésére. Nagyon csúnya volt most is a leveled.

Gamma. Tréfás versed itt-ott nagyon ügyes. Ha jut hely neki, közölni is fogom még ebben az évben. De légy szíves a nevedet megírni, mert álnév alatt nem, közölhetem, vagy legalább is nekem tudnom kell, hogy ki írta.

Selebi Horváth Tibor. Pontszámaid azért voltak rosszul közölve, mert későn küldted a rejtvénymegfejtést. Elfogadtuk azért őket, de már a lapban nem tudtuk kiigazítani a számokat helyesre.

Schäfer Henrik. A te pontszámaid is azért nem egyeznek a saját számításaiddal. A könyvet Belecskára küldték el, mert az a címed volt kéznél.

A MEGMENTETT HAZA

(Hetedik folytatás.)

Írta: Hamvas József.

Viator felment a várkapitányhoz, aki szívesen fogadta, mert amíg a gyülekezeti élet ki nem alakult és egyháziilag nem szervezkedett, a várkapitányok voltak az egyházi ügyek legfőbb intézői.

Győr egyébként akkor is a világ országútja mellett feküdt. Erre jártak a kereskedők hajói és társzekerei Buda felé. Onnan aztán Brassónak és Sztambulnak. Budán találkozott a világforgalom a délről Lengyelország felé tartó iránnyal.

Azért Fels Lénárt nevezetes szerepet töltött be itt. Ebben a háborús világban meg kellett erősíteni a várat, hogy a kereskedők bizalommal jöjjenek le erre, mert itt oltalmat találnak, ha erre száll a háború zivatarára.

De a béke munkájáról se feledkezett meg a várkapitány. Segítette az evangéliom fejlődő gyülekezeteit. Nem túrta, hogy a forrongó egyházi élet különböző hitfelei egymást támadják. Olyasmit nem tett, mint néhány évtizeddel később Enyingi Török Ferenc, aki Ferenc napján udvari bolondját barát csuhába öltöztette, számárfülekett köttetett rá és beküldte a ferencrendi templomba a szertartások kigúnyolására.

Amikor Viator Győrbe érkezett, még nem tört ki a harc a felekezetek között, még nem építettek sáncokat egymás ellen, még nem lődöztek egymásra mérgezett nyilakkal, amikhez a mérget külföldről szállították, mert Magyarországon nem terem olyan mé-

reg, amivel a lelket lehet megmérgezni.

Fels Hédervárra küldte Viator Mérey Mihályhoz. Egypár emberét adta melléje, akik átvigyék a kis Dunán, meg átkísérik a bozótoson, ahol mindig lebzseltek csapatoktól elszakadt portyázók. Halászgattak, tengődtek, amíg valahol fegyveres szolgálatra fel nem fogadták őket. Ha meg magányos utas tévedt arra, attól elvették, amiye volt, elszedték a ruháját, aztán, hogy ne panaszkodják, beleölték a Dunába.

A háborús világ mérges gombái mindig megrontják a levegőt, megmetelyezik a lelkeket és gyökértelen életre csábítják. A természetük munka helyett erőszak lesz, segítség helyett kegyetlen lelkiismeretlenség.

Amint a győri kapitány kompján átkeltek a Dunán, beértek a Szigetköz csendjébe. A kis magyar Alföld vízzel választott gyümölcsös kertje volt itt, a föld bőséges gazdagsága, a munka és gondos ápolás gyönyörű eredménye.

Hédervár harangjának a szava messze elszállt a csendes tájak felett. Amikor már kint dolgozó emberek közé értek, visszafordultak a győri kapitány emberei és sok szerencsét kívántak a fiatal prédikátornak.

A templom mellett tágas, fehérre meszelt ház állott. Könnyű volt kitalálni, hogy itt lakik a lelkész. Viator belépett a házba.

Az udvaron szekerek álltak, a könyöklő oszlopaihoz két háttas ló volt kötve, a tornácon jártak-keltek az em-

berek. Bizony ez is forgalmas helynek látszik, ahová számosan járnak a vidékről.

Viator tétován állt, nem tudta, merre forduljon, mert a lelkész most alighanem vendégeivel beszél meg dolgait és nem vélte illendőnek, ha ilyenkor ront be hozzá.

Egyszerre valaki a vállára teszi a kezét és nyájas hangon szól hozzá:

— Nem tudja még itt a járást?

Viator odafordult. Piros arcú, mosolygó szemű, java korában levő asszony állt előtte.

— Kit tisztelhetek? — kérdezte a fiatal ember udvariasan.

— Méreyné vagyok. Kerüljön beljebb. Most adom föl az ebédet. Az uramat még nem is látta?

— Most jöttem meg Gyórból. A várkapitány utasított ide.

— No hát akkor meg el is fáradt, meg is ehült. Jöjjön csak, jöjjön. — Ezzel megfogta a karját és bevezette a szobába.

Lelkészek és világi urak ültek egy nagy asztalnál.

— Új munkást hoztam az Úr szőléjébe, jelentette derülten Méreyné.

Viator megmondta, hogy hívják, honnan jött. Török Bálint Győrbe küldte, a győri kapitány meg ide Hédevárra.

Középkorú, sudár, keményizmú férfi kelt föl az asztaltól és kezét nyujtotta a fiatal prédikátornak:

— Hozzám küldtek, kedves fiatal atyámfia, én vagyok Mérey Mihály. Testvéreimmel az evangéliom terjesztésének ügyén elmélkedünk. Telepedj le közénk. Légy tanítvány, hogy messzerré lehess.

— De aztán arról sem szabad meglepedkezni, hogy mindjárt találunk — figyelmeztette őket Méreyné.

— Elhangzott már a déli harangszó — hagyta rá az egyik úr az asztalnál.

— Pápai rendeletre szól délben a harang, — szólott egy feketeszemű, erőshangú prédikátor. — Hagyjuk már abba ezt a pápás hagyományt!

— Édes atyámfia, — felelt neki szelíden Mérey, — ez a harangszó az egyházban a magyar vitézség egyetlen emléke. Ezt is eltöröljük? Aztán nem szabad nekünk mindent eltörölni, ami volt. Mert akkor, hol állnánk meg a rombolásban? Csak, ami az evangéliom világos beszédével ellenkezik, azt kell kigyomlálni, hogy a dudva ne nyomja el a nemes palántát. Nem emelt-e Izrael népe oszlopot annak emlékére, hogy győzelmesen nyomult előre? Reáírván: Mindeddig elsegített az Úr!

Helyeslő mormolás hallatszott az asztal körül. Viator tisztelettel nézett Méreyre. Az asszony is áhitattal nézte urát, aztán halkán eltűnt a szobából.

Viatort leültették az asztalhoz. A megbeszélés tovább folyt. A fejlődő gyülekezetek dolga összefonódott az ország dolgával.

A versengő két király szívja az ország erejét.

— Az egyik ló elől van a kocsiba fogva, a másik hátul. Azért nem megyünk előre, — dohogott egy öreg nemes úr, öszülő hosszú haját hátra-simítva.

— Még nagyobb csapás az, — toldotta meg a szót egy másik, — hogy nagy uraink ahelyett, hogy oltanak a tüzet, még inkább szítják, mert ennél melegeznek.

— Azalatt ránkhemperedik a török.

— Bizzunk a Gondviselésben, atyámfiai, — szólt közbe Mérey. — Ha nem találhatik közöttünk igaz ember, bizony el kell pusztulnunk, mint Sodomának és Gomorrhának. Azért kell nekünk terjeszteni az Isten igazságát minden erőnkől, hogy megtisztítsuk a magyar ember lelkét.

Rábólintottak.

— Hiába dolgozunk az Ūr szöllejében, — szólt szomorúan egy fiatal lelkész, — ha egyszerre lecsap ránk a zivatar. Rabló fegyveresek törnek a falura. Német zsoldosok, akik nem kapták meg a zsoldot és kapitányuk azzal fizeti őket, hogy menjenek, raboljanak, amit tudnak.

— Még rosszabb, ha a török jön, — mondta egy másik, — mert akkor még az embereket is rabszíjra fűzik és elhajtják rabszolgának.

— Hát, aki meghalt a keresztfán, nem szenvedett? — vizsgálta őket egy idősebb lelkész, aki Győrből jött föl, hogy a gyülekezet rendezését a hédervári lelkésszel megbeszélje.

Lecsillapodtak a békétlenkedők. Erre jött a hívás, hogy menjenek ebédelni.

Ebben az időben még olyan egyszerű háznál is, mint a hédervári lelkészé, nagyon nagy bőséggel volt az ennivaló. Hatalmas étvággyal láttak a falatozáshoz az emberek és a különböző húsok garmadája egymásután tűnt el a fatálakról.

Csanaki, ménfői, baráti borok adták hozzá a kíséretet, csak az a megnyugtató békesség ködlött még a jövő távolában, ami a későbbi századok lakomái után elringatta a lelkeket: a pipafüst.

Ebéd után Mérey és a győri lelkész félrevonták Viatort és megbeszélétk vele, hogy legjobb volna, ha visszamenne Győrbe és ott szolgálná az evangéliomot a városban és a környéken. Sok híve van már ott a reformációnak, de sokan vannak olyanok is, akik elfordultak a régi formáktól, másokat utánaötván, de nem értették meg még az evangéliom beszédét.

Viator örömmel engedelmeskedett. A győri pap első alkalomra megtetszett neki bölcs nyugalomával és szilárd hitével.

A napot aztán együtt is töltötték. A lelkész elkérdezősködött Wittenbergáról, ahonnan jó tíz esztendeje, hogy eljött és meghatottan gondolkozott el, mikor a régi helyek, régi emberek nevét hallotta.

Aztán vallásos tételek kerültek szóba. Viator élénk vitatkozó volt, a lelkész gyönyörködve hallgatta. A vita élesztésére még ellenkezett is vele.

Így került a szó arra, hogy megtartsuk-e a templom régi ékességeit, vagy tiszta egyszerűségben dicsérjük az Istent?

Viator azt vitatta, hogy a templom a lélek magába szállásának, helye, hát semmi külsőség ne legyen ott, ami figyelmét anyagi ékességekkel elvonja.

A lelkész azt vetette ellen, hogy a hívők megszokták a templom díszítését és amihez hozzászoktak, azt nehezen nélkülözik.

— A híveknek meg kell magyarázni, — heveskedett Viator, — hogy az evangéliomi egyszerűség mélyebb áhítatot kelt, mint a külső pompa. A gazdag templom a gazdagoké, a szegény templom mindenkié. A gazdagé azért,

hogyan levehessen benne a gazdagság átkát, a szegényé azért, mert érzi benne, hogy nem az arany, hanem a lélek kedves Istennek.

— Jól van, fiam, — és a lelkész szelíden mosolygott. — Majd meglátod a mi egyszerű győri templomunkban, hogy neked adok igazat.

Délután fuvarosok jöttek át a Nagydunán és hoztak híreket Buda felől is, meg Bécs felől is.

Hogy a bécsi tanácsosok hogyan áskálódnak János király ellen és hogyan szítják Ferdinánd gyűlöletét. A nagyváradi békét, amit Fráter György bölcsesége létrehozott, hogyan akarják kijátszani és János királyt Bécsből árulták be a szultánnál.

Szerencsére nem lett nagyobb baj belőle, mert a török császárságot is megtámadta már a métely, jó pénzzel mindent el lehet intézni a portán.

Általában mindenfelé tudják, hogy János király a béke embere és ha a német király áskálódásai nem gáncsolnák el, még a török ellen is tudna hadat viselni.

A német áskálódás még azt is megakart akadályozni, hogy János király elvehesse Izabella lengyel királyleányt. Azt zsongták egyre, hogy János már elmúlt ötven éves, Izabella meg csak huszonegy, hát hogyan illenének össze? De hát Ferdinánd tanácsadói kis emberek Fráter György mellett, akinek az esze egyre szövi a fonalat Buda, Konstantinápoly, Krakó és Bécs között. Ha Fráter Györgynek pénz meg hadsereg állna rendelkezésére, olyan rend és békesség lenne itt, mint Mátyás alatt és a német király csak kívülről kacsin-gathatna Magyarország felé.

A közhangulat általában János király mellett volt, csak az volt a baj, hogy nem tudott sikereket felmutatni. Ferdinándban csalódott az ország. Abban a reményben választották meg, hogy majd a német császár segítségére lesz a török ellen, de a lelkibeteg V. Károlyt az önállóságra törekvő német fejedelmek megbénították. Vele kezdte a Habsburg-ház elveszteni Németországot.

Ami had Ferdinánd nevében Magyarországra jött, abban nem volt köszönet. Fegyelmezetlen, vad zsoldos hadak Európa szemetjéből összegyűjtve. Harácsoló, rabló népség, mely minden komoly veszedelem elől megszaladt, a várakat gyáván feladta, csakhogy a bőrét mentse.

Amikor másnap reggel Viator lelkészével megindult kocsin Hédervárról, szomorú gondolatokba merültek el. Gyönyörűen ragyogott előttük a nap a füves, erdős rónaságon. A csendet egyszerre megtörte a lelkész:

— Mit félték, kicsinyhitűek? Ha mindenki csügged, nekünk nem szabad elcsüggedni. Mi hozzuk a világ világosságát és akit mi hirdetünk, aki abban hisz, ha meghal is él.

Aztán megint elhallgattak, de megkönnyebbült a lelkük.

Mikor a szigetközi bozótos fűzesekből kekerültek a Duna mellé, Viator gyönyörködve nézett szét a szép, széles rónaságon, mely nyitott könyvként tárult föl előtte, hogy olvashatott belőle csodálatos dolgokat, amiket emberi könyvekben nem lehet megírni.

Folyt. köv.

BETŰREJTVÉNYEK:

(Egyenkint 2 pont.)

1.

(Hursán Pál.)

Csuka hamis
a vágányokon

2.

(Hursán Pál.)

S O'.

3.

(Hursán Pál.)

TIGRIS $\frac{T}{I}$ e = a

4.

(Kozma Márta.)

lelkész k
r szá \checkmark már

LÓUGRÁS-REJTVÉNY:

(Varga H. József.)

(5 pont.)

s	s	á	t	é	k	r	g
t	a	f	n	j	a	r	ő
c	e	a	b	ő	e	a	á
r	o	a	d	e	o	r	j
k	é	á	H*	m	l	v	n
v	á	v	á	o	b	m	a
á	e	n	h	a	g	h	ó
v	o	b	y	i	c	m	e

Arany János egyik versének kezdő sorai.

Előző számunk rejtvényeinek megfejtése:

KERESZTREJTVÉNY.

G É Z A F E J E D E L E M
G E N O V A □ Ö □ A K A R A T
É N E K □ L A V A L □ P A R Á
Z O K □ M É C E N A S □ S I R
A V □ M A C E D O N O K □ C O
F A L É C □ L É D □ H A R A G
J Ö V E D É K □ T A V A S Z T
E □ A N Ó D □ T □ T A K I □ Ó
D A L A N □ L A T □ T U D O D
E K □ S O H I V A T A L □ D A
L A P □ K A R A K U L □ F A L
E R A S □ R A S I D □ F A L O
M A R I C A □ Z □ O D A L Ö K
T Á R O G A T Ó D A L O K

BETŰREJTVÉNYEK.

1. Antigone.
3. Kérelem.
4. Halifax.

LÓUGRÁS-REJTVÉNY.

A farkasok dala.

Süvölt a zivatar
A felhős ég alatt;
A tél iker fia:
Esző és hó szakad.

Rejtvényüzenetek

A könyvjutalmat **Jekischa Ervin II.** Csepel, Deák Fernec-utca és Horváth József VII. Dombóvár, Erzsébet-u. nyerték.

BUDAPEST, 1937. MÁRCIUS.

XV. ÉVFOLYAM 7. SZÁM.

IFJÚ ÉVEK. Ifjúsági folyóirat.

Alapította **Algöver Andor.**

Laptulajdonos az Országos Evangélikus Tanáregyesület.

Főszerkesztő: **Dr. BÁNKÜTI DEZSŐ.**

Felelős szerkesztő és kiadó: **Dr. REMPORT ELEK.**

Szerkesztő-bizottság: **Dr. H. Gaudy László**, Bpest, **Keken András**, Hódmezővásárhely, **Raskó Kálmán**, Szarvas, **Dr. Ruhmann Jenő**, Sopron, **Weiszer Gyula**, Nyíregyháza, **Dr. Zelenka Margit**, Bpest.

A kiadóhivatal vezetője: **Ruzicska László.**

Postatakarékpénztári csekkszámia száma: 26.111. — Telefon: 1-823-84.

Megjelenik a tanév folyamán minden hónapban.

Előfizetési ára egy évre 4 pengő, egyes szám ára 50 fillér.

Szerkesztőség: Budapest, VII., Damjanich-utca 28/b. III. 22.

(Kéziratok ide küldendők.)

Kiadóhivatal: Budapest, IV., Deák-tér 4. II. em.